

TÜRK LÜK, İSLÂMİYET, LÂİKLİK

«Türk Milletinin Hayatında, Türk Kültüründe Din ve İnanç»

Muzaffer ÖZDAĞ*

Asya, Avrupa ve Afrika kıt'alarının oluşturduğu mekana Eski Dünya denir. XVI ncı yüzyıl başlarına kadar insanoğlu Dünyayı bu üç kıta ile onu çevreleyen denizlerden ibaret sanmış, XVII nci yüzyılın sonlarına kadar Dünya tarihi bu üç kıt'anın, genellikle iskan ve ümrana müsait bölümlerinde yaşamıştır.

Eski Dünyanın, Asya, Avrupa, Afrika karalarının toplam yüzölçümleri 85 milyon Km². dir. Türk dil ve kültürüne, Türk soyuna mensup kavimler, Türk Milletinin binlerce yıla erişen ve kesintisiz bir bütünlük, süreklilik ifade eden tarihi içinde bu 85 milyon km². lik eski dünya yüzeyinin yaklaşık 55 milyon km². lik bölümünde kısa veya uzun sürelerle (yüzyıllar veya çağlar boyu) hükümetleri, medeni varlıkları, dil ve kültürleri, siyasi ve askeri kudretleri ile egemen olmuşlardır. Daha derli bir anlatımla Asya kıtasının hemen tümü, Avrupanın ortalarına kadar uzanan vüsatte doğu yarısı, ve Kuzey Afrika (Afrikanın medeniyete açık bölümü Sudan, Mısır, Libya, Tunus, Fas) Türk hayat, egemenlik ve faaliyet alanı olmuştur.

Türk Milleti tarihle yaşıt denebilecek kıdemdedir. Kadim milletlerin büyük bir bölümü munkariz olmuş, isimleri dahi unutulmuştur. Modern milletlerin büyük bölümü kültürel kimlikleri yaşadıkları ülkenin tarihiyle bütünleştirilemeyecek ölçüde muhtelif ve nezuhr kuruluşlardır. Tarihi yaşıt Türk milleti günümüzde de yüksek hayatiyeti, özlü orijinal kültürü ile önemli bir varlık ve kudreti temsil etmektedir.

Türklerin İslâm medeniyet dairesine giriş öncesi devrede vatan ola-

(*) Eski Millî Birlik Komitesi Üyesi.

rak sahiplendikleri, kültürlerinin damgasını vurdukları, kesintisiz denebilecek bir süreklilikle ellerinde tuttukları, milli şahsiyet ve şuurlarını kazandıkları alanın Karadeniz'den Çin Seddi kuzeyine, Pasifik sahillerine kadar uzanan kıtavi genişlik içinde övrazya eksenini ve Orta Asya olduğu belirgindir. Türk kudreti zaman zaman bu eksenin doğu veya batı uçlarında yoğunlaşmakla birlikte Asyanın merkezine sahip ve hâkim olmayı sürdürmüş, özellikle, Çin'le mücadele durumunda bulunmuştur.

Millet hayatımızın Saka imparatorluğu devresi tarihin himmetine muhtaç destâni bir dönemdir. Türk tarihinin İslâm öncesi dönemde yaşanan binlerce yılını, yüzlerce hükümetle ilgili binlerce ayrıntıdan süzüp ayıklayarak arzettiğimiz alan ve övrazya eksenini üzerinde siyasi, kültürel birliği temin ve temsil eden BÜYÜK HUN ve GÖKTÜRK İMPARATORLUKLARI çerçevesinde kavrayabiliriz. Büyük Hun ve Göktürk İmparatorluklarının milli varlığımız yönünden müstesna önemleri kıtavi genişlikteki övrazya eksenini üzerinde bütün Türk boylarının birliğini ve vatan coğrafyasının bütünlüğünü kurup koruyarak kendi devrelerinde Doğudan ve Batıdan yayılma istidadı taşıyan müstevli güç ve kültürleri durdurmuş olmaları, müteakıp safhalar için de, geçici siyasi ayrılıkların, bölünmelerin yıkıp silemeyeceği ölçüde köklü, güçlü yüksek bir ortak milli kültür ve milli birlik şuru yaratmış olmalarıdır.

Oğuzhan, Teoman, Mete, Çiçi, Attila, İlderiş han, İlbilge hatun, Kürşat, Bilge han, Bilge Tonyukuk, gönlümüze, ruhumuza, vicdanımıza Kurtuluş Savaşımızın kahramanları, Kuvaî Milliye gazisi büyüklerimiz kadar yakın. Damarlarımızda onlara kanının dolaştığını, onların seciyesini taşıdığımızı, onların ölümsüz güzellikle esaslarını kurdukları dille konuştuğumuzu biliyoruz.

Türk dil ve edebiyatının ölümsüz şaheseri Göktürk - Orhun abidelerinde 1250 yıl önce Bilge atamızın çağlar aşan uyarılarında aziz Atatürk'ün gençliğe hitap ve vasiyetinin esin kaynağı olan milli şuur ve imanı buluyoruz.

Kültür bir toplumun maddî ve manevî hayatının toplam ürünleriyle belirlenen yaşama biçimi ve özel kimliği olarak tarif edilebilir. Milleti yaratan, özgünlük, üstünlük kazanan kültürüdür. Kişinin ve toplumun seviye ve seciyesi, yaşama biçimi genel hatlarıyla inanç ve idrakine uygun ölçülerle oluşur. Böylece din ve iman kültürünün en önemli unsurunu oluşturur. Dinin çağlar boyunca bütün medeniyetlerde, bütün kültürlerde, milletlerin hayatında, beşeri münasebet ve faaliyetlerin bütün şubelerini etkileyen bir müessese teşkil ettiği müşahade edilmektedir.

İnsanoğlunun dimağ ve kalbini dolduran en güçlü en sürekli bir

iştiyak doyurucu çözümler, cevap isteyen en müşkil sual çağlar boyunca hiç şüphe yok ki ne olduğunu, nasıl ve niçin yaratıldığını, yaratılış gayesini, yaratana, yaratana karşı ödevinin ne olduğunu bilmek olmuştur. İnsanı yaratıkların en şerefli olanı yapan da halikini bilmesi, bulması ve ona karşı ödevlerini ifaya yönelmesidir. Din budur. Kişinin kendine, topluma ve yaratana karşı ödevleri inandığı din çerçevesinde belirlenir.

Bilindiği gibi İslâm «Allah idraki ve tevhid şuuru olarak gerçek insanlık kadar kıdemlidir. Hazreti Ademle yaşattır. Bir inanç ve yaşama sistemi, bir medeniyet ve semavi kaynaklı ebedi son çağrı olarak 1400 yılını ikmal etmiştir.

Türklerin tarihlerinin son bin yılını teşkil eden ve günümüze erişen bölümü İslâm din ve imanı, İslâm tarih ve soğrafya kadrosu içinde yaşanmıştır. Bu sebeple;

Türk İslâm olduğu andan itibaren bu alemin tarihini yapan ve sürdüren coğrafyasını koruyan ve genişleten, bu dinin sancağını taşıyan ve yücelten yegane güç, temel güç olmuştur.

Bu sebeple İslâm tarihini Türksüz düşünmek mümkün olmadığı gibi Türk tarihinin özellikle son bin yılını, Türk milletinin cihanşumul faaliyet ve mücadelelerini Türk milletinin hayat ve hareketlerine yön veren, hedef gösteren mefküreyi, İslâmı anlamadan, dikkate almadan kavramak mümkün değildir.

«Türklerin İslâm öncesi devrede dini hayatları, İslamiyete girişleri Türklerin İslamiyete girişlerinin Türklüğün kadari, İslam alemi ve Dünya Tarihi yönünden ifade ettiği mana ve yarattığı sonuçlar.»

Türklerin tarihlerinin islam öncesi döneminde tevhit fikrine ulaştıkları, islama çok yakın bir ahlaki, manevi dini hayat yaşadıkları, bütün semavi dinlerin ittifakla nehyettiği, günah saydığı kötülükleri ağır cürüm sayan yüksek bir ahlaki disipline sahip oldukları, Türk toplumunda zinaya, fuhşa, kumara, ayyaşlığa, yalancılığa, yurt savunmasına ve kamu hizmetlerinden ilişik görevlerden kaçınmağa, korkaklığa nadi ren rastlandığı, bu kusurları işleyenlerin Türk toplumu içinde yaşamasına, barınmasına imkân bulunmadığı tarihi şahit ve belgelerle bilinmektedir.

Milli bir hususiyet taşıyan İslam öncesi Türk dini tanrının birliği fikriyle birlikte ruhun ölmezliğine, ahirete, hesap gününe, cennet ve cehennem bilgisine, meleklerle, Tanrıya karşı sorumluluk ve ödev duygusuna, inancına da erişmiştir. Türklerin Tanrı hakkındaki tasavvurları bu Fatihâ'nın İhlas'ın Ayetel Kürsinin ilham ettiği Cenabı Hakka bir

yöneliş ve arayış merhalesi gibidir. Bir manada atalarımızın Hazreti Peygamber efendimizi bekleyen onun teşrifini hisseden ve müjdeleyen 'Haniflerin' mânevî ve fikri ortamında ve kıvamında bulduklarını, kendilerini Allaha adanmış bir millet ve Allahın Ordusu olarak gördüklerini belirlemek hata olmayacaktır.

Türklük arzettiğim mânevî hayat seviyesi sebebiyle İslâmiyeti hiçbir milletin hayatında görülmeyen samimiyet, ihlas, şuur ve coşku ile, iliğine içleyen benliği ile kaynaşan bir imanla benimseyecektir.

Sevgili Peygamberimiz bilindiği gibi sadece semavî dinlerin en mükemmeli ve sonuncusu İslâmın, Allahın son elçisi olarak tebliğcisi değil aynı zamanda İslam devletinin kurucusu ve ilk devlet reisidir.

Sevgili Peygamberimiz ilahi vahyin ikmalî ile tebliğ ve irşat ödevini tamamlayarak ebediyete, Hakka göçünce İslam Devletine riyaset görevini Hülafe-i Raşidin, Ciharı yarı güzün olarak tanımlanan dört büyük Sahabe sıra ile sürdürürler. Hazreti Resulü kaybetmiş olmanın yarattığı mânevî siyasi kriz iman ve dirayetle giderilir. İslâm bu dönemde Arabistan hudutları dışına, Araplığa yabancı ülke ve toplumlara islâmî fetihlerle yayılır. İslam Tarihinde Dört Halife; Hülefa-i Raşidin sonrası dönem mânevî ve islâmî manada hilâfet devleti değil Emevi-Arap saltanatı olarak şekillenir. İslamiyet Emevi yönetimindeki Arap İslam orduları ile doğu ve batı istikametinde yayılır. Hazreti Ömer'in hilâfet döneminde (634 - 644) Mısır, Suriye, Elcezire, Doğu ve Güneydoğu Anadolu, Azerbaycan İran ve Horasan İslam Devletine katılarak Kafkaslarda Hazar, Horasan'da Göktürk yurtlarıyla temasa gelinmiştir. Emevi yönetimi doğuda ve batıda yeni fetihler yapacaktır. Ancak islâmî evrensellik ruhu ile bağdaşmayan, dünyevî, maddî hakimiyet ve saltanat, kavmi tahakküm gayesi önde gelen Emevi yönetimi içte ve dışta ciddi mukavemetler görür. Nihayet, dahili ayaklanma ve iç savaşlarla son buldu. İslam Tarihinde Abbasi dönemi genel hatları ile genişleme değil, erişilen hudutları koruma dönemi olarak görülür. Arap din kardeşlerimizin İslâma islâmî evrensellik çizgisinde yani Allahın sair ve rızasına, Hazreti Peygamberin irşadına uygun şekilde halisane hizmetleri Hazreti Peygamberin riyaset dönemi ile Hülefa-i Raşidin idare dönemleri ile hudutlu kalır.

Yarım yüzyıllık bu dönemi takip eden 90 yıllık Emevi saltanat döneminde Araplık kavmi plandaki hamle güç ve iradesini son hudutlarına kadar kullanır.

İslâmın Abbasi Çağı: Abbasi çağı Abbasi Halifelerinin hükümeti İranlı unsurlarla takviye ederek, Orduyu hizmetlerine aldıkları Türk asıllı gençlerle yeniden kurarak iktidarlarını ve devlet hudutlarını mu-

hafazaya çalıştıkları dönemdir. Ancak çok geçmeden Abbasiler İslam yurdunun siyasi birliğini, bütünlüğünü korumakta olduğu kadar, İslamın iman ve itikad safiyetini korumakta da ciddi zorluklarla karşılaşır- lar. Kabile rekabetleri, İslama yenik düşen zümrelerin batıl itiyat ve itikadlarıyla renklenen, şekillenen mezhep muhalefetleri birliği sarsar. İslamın iç ve dış düşmanları onu yıkmak için sistemli faaliyete koyulur- lar.

Halife İslam hukuk nazariyesinde bütün yeryüzü İslamlarının orta- ğı, vekili, naibi olmayan tek devlet reisidir. Darül İslâmın korunması için asker toplamak vergi koymak onun hakkı ve görevidir. Kanun koyu- cusu odur. Bir süre sonra Abbasi halifeleri değil doğudan batıya, bütün İslâm Ülkelerinin tek hâkim, sahip ve koruyucusu bulunmak, Emir ve nüfuzları hilafet başkenti seçtikleri Bağdat'ta hatta kendi saraylarının bahçe duvarları içinde dahi geçmeyen arkaik semboller durumuna dü- şerler.

Hicretin 4 ncü yüzyılı, Milâdın X. ncü yüzyılı başlarken İslâm mad- di ve mânevî planda müthiş tehlikelere maruz bulunmaktadır.

Basra körfezi bölgesini ellerine geçiren, bütün Elcezire ve Arabistan bölgesini etkisine alan Karmatilik İslamı tamamen reddeden mal ve ka- dında iştiraki esas alan ilkel ve vahşi bir komünizm hareketini devlet- leştirmiş, Basrayı, Kufeyi, Şam kapılarına kadar bütün Suriye'yi istilâ ve tahrip etmiştir. Karmatiler Miladî 930 yılında Mekke'yi de işgal ve yağma ederler. Kâbeyi soyup tahrip ederler. 50.000 müslüman ve hacıyı şehrin sokaklarında ve Kâbe'nin hariminde katledip iaşlarını Zemzem kuyusuna atarlar. Kisveyi Beyti Şerifi paylaşıp Haceri Esvedî gasbedip çekilirler. Karnati komünist diktası yüzyıl boyunca bölge için korku ve endişe kaynağı olur. Aynı dönemde İran'da zerdüşti maziye dönüş ifade eden Büveyhi saltanat ve tegallübü şekillenir. Büveyhiler Bağdat halife- sini de denetimlerine alırlar. Geniş ve tarihi İslâm Ülkesi Mısır Fâtîmi Şia delâleti ile İslâmdan kopmuş Mısır halkının İslâm cilası altında şuur altında yasattığı Firavunlar çağına itikat ve itiyatlarına yönelmiştir. 6 ncü Fâtîmi halifesi El Makim bi Emrillah, Fâtîmi devlet reisi sıfatıyla halkın bu ruh hâletinden yararlanarak kendini Tanrı ilan etmek cüre- ünü gösterecektir (1017).

Endülüste Fransa istikametindeki İslâm hamlesi bilindiği gibi Eme- vî çağında Puvatye'de durmuş, İslâm hududu Preneler olarak istikrar bulmuş idi.

Emevî hanedanının kanlı bir tasfiyeye tâbi tutuluşu esnasında kur- tulmak imkânını bulan bu hanedana mensup Muaviye bin Hişam oğlu Abdelrahman Şimâli Afrika tariki ile Endülüse iltica etmek önce müs-

takil Kurtuba Emirliğini tesis etmekle bu kıtayı Bağdat hilâfetinden ayırmış bulunuyordu. 912 yılında III. Abdurrahman devrinde bu imâret Endülüs Emevî hilafetine dönüşmekle İslami devletin nazari birliği de darbelenmiş oldu.

Doğu Roma İmparatorluğu İslâm dünyasının maddî, mânevî, siyasi plandaki derin sarsıntısından yararlanarak İslama karşı güçlü bir taar-ruza geçmiş 'Kilikyayı' Suriye'nin önemli bir bölümünü, Antakya'yı istilâ ve işgal etmiş Lübnan'a girmiş, İslâmın 400 yılda tesis ettiği hudutları aşarak ve Avasım ve Sugurdaki islâm halkı topyekûn katl ve esir ederek Doğu Romayı eski hudutları ile ihya etmek çabasına girmiş bulunuyordu. Bizans İmparatoru bununla da yetinmeyip Kudüsü almak, İsa mesih dinini yüceltmek Arapları Hicaza, Yemene kadar kovalayıp çöle hapsetmek, Mekke'yi işgâl ve tahriple orada İsa Mesih için bir taht kurma programını benimsiyordu.

Sevgili Peygamberimiz Hazreti Muhammed Mustafa (Aleyhi's-selâm) Miraçta Cebrail (Aleyhi's-selâm) refakatinde semâvati, mânevî mertebe ve irtifaları aşarken selefi olan Enbiyayı Kiramı görür, tanır, selamlar. Bir mübarek zatı tanıyamaz. Cebrail (Aleyhi's-selâm)a O'nun hangi peygamber olduğunu sorar. Cebrail (Aleyhisselam) O peygamber değil, Sizden üç yüz yıl sonda dünyaya inerek sizin dininizi, İslâmı Türk İllerine yayacak olan ruhu mübarektir deyince çok sevinen Peygamberimiz avdetinde hergün bu mübarek zat için dua eder. Müjde verdiği sahabeler Peygamberimize bu zatı göstermesi için ricada bulunurlar. Efendimiz Cenabı Hakka yakarır. Anında meclislerinde pür silah, borklü kırk atlı belirir. Selâm ve sena ile yaklaşan bu yiğitlerin Türk Hakanı Said Buğra Han ile gaza arkadaşlarının ruhları olduğu anlaşılır. Sahabeler sevinirler, hamdü senada bulunurlar.

Üç yüz yıl geçer. Büyük Türk Yurdunda Kaşgarda Karahanlı Türk Hakanının bir oğlu dünyaya gelir. Ona Satuk Buğra adı verilir. Doğumu anında dağlar tepeler zikirle sarsılmış, güzel kaynaklar fışkırmış, bayırlar ormanlar çiçeklerle donanmıştır. Kâhinler bu fevkalâdeli halden Buğranın büyüyünce müslüman olacağını sezerler. Hakandan onun öldürülmesini isterler. Annesi bir çocuktan ne çekiniyorsunuz, büyüsün, dediğiniz gibi müslüman olursa o zaman öldürürsünüz diyerek suikasti önler. Satuk Buğra 12 yaşında kırk arkadaş edinmiştir. Atlanır, ava çıkar. Peşine düştüğü bir tavşan onu doruklara çeker yalnız bırakınca heybetli bir ihtiyar belirir. Bu Buğra'yı İslama davet ve ona rehberlik etmek Cenabı Hak tarafından görevlendirilen Hızır Aleyhisselamdır. Buğra müslüman olur.

Hakan babası vefat etmiş tahta amcası çıkmıştır. Buğra amcasını

islama davet eder. Hak yoluna girmeyi red eden amcasını depremle yarılan yer yutar.

Halk Buğranın islama çağrısına koşar, onu ve kırk yiğit arkadaşını izler.

Buğra bütün milletini islam bayrağı altında topladıktan sonra put-perestliği kaldırmak islamı yaymak için Çin'e karşı savaş açar. Turfana ulaşır. 96 Yaşında gazi, bir pir olarak Kaşgarda vefat eder. Artuç'ta Meşhede defnedilir (956). Mümin mücahide dört kız evladından ikincisinin adı Alanur'dur. Alanur Cebrailin gökten getirdiği bir damla ilahi ışıkla hamile kalır. Doğan çocuk Ebu Talip bin Ali gibi arslan kurdet ve seciyesi taşıdığından O'na Seyit Ali Arslan adı verilir. O'da dedesi gibi Türklüğe, İslamiyete hizmet eder.

İslami Türk Edebiyatının en güzel eserlerinden biri olan Satuk Buğra Han Destanı Türk Elllerinde İslam güneşinin doğuşunu, Türklerin islamiyete girişlerini, islam sancağı altında toplanışlarını böyle anlatmakta, böyle şiirleştirmektedir. Atalarımızın inancı budur. Türk destan motifleriyle İslam dinine bağlılığı belirleyen bu edebi eserin tarihi gerçeklik taşıyan yönü Satuk Buğra Hanın Türk Tarihinin en önemli merhalelerinden birini teşkil eden Karahanlılar Devletinin islamı kabul edip halkına da benimseten ve Türkistana yayan ilk büyük hükümdarı olduğudur. Abdülkerim Satuk Buğra Hanın Kaşgar kuzeyinde Artuç mevkiinde bulunan kabri hâlâ ziyaretgâhtır. 956 da vefat eden Buğra Hanın X ncı yüzyılın ilk yıllarında müslüman olduğu anlaşılmaktadır.

Karahanlıların milli tarihimizdeki şerefli, imtiyazlı yeri ilk müslüman Türk devletini oluşturmakla birlikte, Türk kültürünü ve milli benliğini İslam iman ve medeniyeti çerçevesinde ebediyen yaşayacak bir zenginlik, kudret ve berekete erıştirmiş olmalarıdır.

Daha kesin bir ifade ile belirleyelim. Bugünkü milliyetimiz, Müslüman Türk kimliği Karahanlılarla oluşmuştur.

Karahanlılar islamı kucaklamada ilk olmakla birlikte tek değildirler.

Hemen hemen aynı tarihlerde yani X ncu yüzyılın ilk çeyreğinde İdil-Ural boyunda ahiren Kazan Hanlığını oluşturacak, anılan tarihlerde Bulgar adını taşıyan Türk boyları da kitlevi olarak islamı ihlas ve coşku ile benimserler.

Samanoğulları hâkimiyet sahasında islâma giren Türkler kısa bir süre sonra çok uluslu Gazneli Türk İslam devletini oluştururlar.

Yukarda belirlediğimiz gibi Karahanlılar Devleti ilk islâmi Türk devlet ve cemiyetinin teşekkül himmeti, müslüman Türk milliyetinin tekevinü olayıdır.

Gazneliler Devleti ise Müslüman Türklerin diğer müslüman milletlerle bir bayrak altında, tek devlet çatısı altında yaşama stajıdır. Gaznelilerin İslam tarihi çerçevesinde diğer misyonları da Hint kıtasında islâmlığı yaymaları ve islâm hâkimiyetini başlatmalarıdır. Karahanlı ve Gazneli merhaleleri daha sonraki çağ için bir staj, İslam aleminde Türk Devresi için bir hazırlık ve müjdedir.

Dünyanın çehresini değiştirecek gelişmelere başlangıç teşkil eden bu oluşum İslam için mucizevi bir yeniden doğuştur.

Zira, Türklüğün İslâmiyeti kabulle Allahın kelâmını yaymak ve yükseltmek için ordulaştıkları tarihte, yukarda özetlediğimiz gibi, İslam Dünyası akıl almaz bir maddî, manevî anarşi ve perişanlık içindedir. Yorulan ve fitratına uygun şekilde asabiyet ve aşiret nifakına düşen Arap âlemi merkezi bir otorite ve iradeden mahrum bin parça halindedir. İslâm Dairesine giren İran halkı islâmın vahdet ve selazetinden çok Sasanî İran mazisine ve anılan devletin kalıp, gelenek ve siyasetine bağlılık meylindedir.

Tarihin bu kesitinde olaylar arasında olağanüstü bir eşzamanlılık, mucizevi bir senkronizasyon vardır. Bizans haçını taşıyan zülüm orduları doğu ve güneydoğu Anadoluyu, Suriye'yi istilâ ile bölgenin islâm halkını binbir hakaretle katl ve esir ederken, Karmatiler Kâbe'yi tahrip ve telvis ederken Türklerin İslam oluşu tesadüfi değildir. Cenabı Hak Ordularını sahneye sürmektedir.

Türkler Allahın Ordusu olarak göreve çağrıldıklarını hissetmişlerdir.

Talim ve eğitimlerini Karahanlı, Gazneli Ordugahlarında ikmâl eden Türk Milleti, Selçuklu Oğuzları ile İslâmı yüceltmek, İslâm Dünyasının birliğini, maddî ve mânevî birliğini kurmak, islâm iman ve itikadının saffetini korumak görevini yüklenektedir.

Bilindiği gibi Tuğrul ve Çağrı Beylerin komutasında hareket eden Oğuzlar Horasan'da kurdukları devleti genişletip Hicrî 431 (Milâdî - 1040) Dandanakan muharebesinde Gazneli engelini de aştıktan sonra İslam Aleminin fiilen ve hukuken hakimi ve nazırı olma mevkiine yükseleceklerdir.

Tarihin seci, halim, kerim, mümin ve taat sahibi olarak tanıttığı, hiçbir Cuma namazını geçirmeyen, beş vakit namazını ihmal etmeyen, haftanın iki günü oruçlu bulunur olarak gösterdiği Tuğrul Bey İslam Ülkelerinin perişan durumuna, Halifenin çaresizliğine, Fâtimi ve Büveyhi dalâletine bunun yarattığı buhran ve teessüre vâkıf bulunmaktadır. Arap aşiretlerinin de İslama hizmet yerine hac yollarında, Mekke çevresinde şekâvet ve hacıları katl ve soymakla geçindikleri malûmdur. Tuğ-

rul Bey Abbasi halife ve yönetiminin kifayetsizliğini bilmesine rağmen, hilâfetin Hazreti Peygamberin Devlet Reisliği görevine vekâlet mevki kabul edilmesi şeklindeki inanç ve geleneğe saygı ile ihlâs ve samimiyetle Halifeye O'nun emrinde olduğunu, hükmüne aldığı bütün ülkelerde hutbeleri Abbasi Halifesi adına okuttuğunu, İslam dünyasındaki anarşiye, Mekke yolunda ki şekâvete, Suriye ve Mısır'a hâkim delâlete son vermek istediğini bildirir.

Abbasi Halifesi El Kasım bi Emrillah Tuğrul beyi Bağdata davet eder.

1055 yılı Ramazan ayında Bağdada giren ve bu çevredeki Buveyhi müdahalesine son veren Tuğrul Beye müteakıp safhada tafsili uzun sürecek anarşik karışıklıkları ve isyanları bastırdıktan sonra 449 yılı zilkadesinde 1058 yılı 24 Ocak'ında Türk Ordusunun ve Bağdat çevresi Arap ve İslâm ahalisinin, mülki erkân ve Ümerâsının huzurunda yapılan muhteşem bir törenle, halife tarafından şarkın ve garbın, yedi iklimi ile bütün islâm âleminin dünyevî hâkimiyet ve yönetimi, ibadullahın muhafaza ve siyaneti resmen devredilir. Beline iki kılıç, başına sarık ve taç, sırtına yedi iklimi işaret eden tek yakalı yedi kaftan konur. Bu andan itibaren İslam dünyasının riyaseti fiilen olduğu kadar hukuken de Türk soyuna, Türk Milletine ve Hükümetlerine geçmiş olur.

Böylece Kuranı Kerimin V nci süresinin 54 ncü ayetinde tebşir edilen gerçek belirdi.

'Ey iman edenler, içinizden kim dininden dönerse, Allah, müminlere karşı alçak gönüllü, kâfirlere karşı onurlu ve zorlu, kendisinin onları seveceği, Onların da kendisini seveceği bir kavim getirir; ki, Onlar Allah yolunda savaşırlar ve hiçbir kınayanın kınamasından (dedikodusundan) çekinmezler. Bu Allahın lütfu inayetidir ki onu kimi dilerse ona verir. Allah ihsanı bol olan ve en çok bilendir.'

Büyük Selçuklular Karmati artıklarını, hac yollarındaki şekâveti, Fâtimi tasallutunu, Büveyhilerin islâmî birlik ve kardeşliğe uymıyan zerdüşî, kavmiyetçi saltanat nifaklarını tasfiye ettiler.

Selçuk Sultanı Tuğrula Doğunun ve Batının hükümdarı, Sultani İslam, Rükniiddinya ve'd, din denişinin kişisel bir iktidar olayı olmadığı Türklüğün İslâmîyet için yüklediği misyon o çağda bütün Türk aydınlarınca ve milletçe bilinmekte, şevkle, övünçle benimsenmektedir.

Karahanlı hükümdar soyundan Prens Kaşgarlı Mahmut 25 Ocak 1072 de yazmağa başlayıp 10 şubat 1074 te ikmal ettiği, 1077 de Bağdatta İslam Halifesi Muhtedi'ye takdim ettiği Divanı Lügat-i Türk adlı büyük Türk lügatinde şöyle demektedir.

'Allahın Devlet güneşini Türk burçlarında doğurmuş olduğunu ve

Türklerin üzerinde göklerin bütün dairelerini döndürmüş olduğunu gördüm. Tanrı onlara Türk adını verdi ve yeryüzüne hâkim kıldı. Cihan imparatorları Türk soyundan çıktı. Dünya milletlerinin dizgini Türklerin eline verildi. Türkler Tanrı tarafından bütün kavimlere üstün kılındı. Haktan ayrılmayan Türkler Cenabı Hak tarafından hak üzerinde kuvvetlendirildi. Türkler ile beraber olan kavimler bile aziz oldu. Böyle kavimler Türkler tarafından her arzularına eriştirildi. Türkler himayelerine aldıkları milletleri kötülerin şerrinden korudular. Cihan hâkimi olan Türklere herkes muhtaçtır.

Onlara derdini dinletebilmek ve bu suretle her arzuya nail olabilmek için de Türkçe öğrenmek lâzımdır.

Kaşgarlı Mahmut Abbasi Halifesine, çevresine, Arap aydınlarına Türkçe öğrenmelerini teşvik için hazırladığı bu kitapta Hazreti Peygamber Efendimizden şöyle bir hadiste naklediyor. 'Türk dilini öğreniniz. Çünkü onlar için uzun sürecek bir hâkimiyet vardır.' Bu Hadisle ilgili olarak şu görüşünü de kaydediyor:

«Bu hadis eğer sahihse Türkçe öğrenmek vâciptir. Değilse dahi akıl bunu gerektirmektedir.»

Türk dilinin emsâlsiz bir hazinesi olan bu eserde Prens Mahmut mütefekkir bir dilci olduğu kadar, çağın şartlarına vâkıf, geniş kültür sahibi bir devlet adamı olduğunu gösteriyor. Kaşgarlı eserinde o tarihteki geniş Türk yurdunun sınırlarını, şehirlerini, göllerini ırmaklarını bu genişlik içinde yaşamakta olan Türk boylarını etraflı şekilde anlatıyor ve tanıttırıyor. Bu eserde de, Orhun abidelerinde olduğu gibi, boyları, aşiretleri aşan seviye ve şuurda milli birlik duygusu, Türkçe konuşan bütün toplumların, Türk kültürüne mensup bütün halkların, tek ve bölünmez Türk milletini oluşturduğu vurgulanmıştır.

Anadolunun Türklüğe yurt olarak açıldığı yıllarla yaşıt olan bu eser Türk Milletinin hayat ve varlığını İslâm âleminin birlik ve saadetine ne ölçüde bağladığına da bir işarettir.

Selçuklu Oğuzlarının Maverâünnehir'den büyük kütteleler halinde Ortadoğu'ya inişleri, Çin seddinden Akdeniz sahillerine kadar bütün İslâm toplumlarının saadet ve selâmetini sağlamayı, korumayı ödev edinişleri ile İslâm tarihinde Asrı Saadet muhtevasında bir ihlâsla yani islam evrenselliği duygusu ile yaşanan yeni bir İmparatorluk dönemi başlar.

Selçukluların Türk ve İslam tarihi, Dünya tarihi için kalıcı zihniyette ve değişmez önemde, Türklük için ebedi şükran sebebi diğer bir hizmetleri Anadoluyu Türklüğe ebedi yurt olarak açmaları, Türkiye Devletinin kurucusu olmalarıdır. Bu muhteşem misyon büyük Selçuklu-

ların ikinci hükümdarı Alp Arslan'ın Malazgirt zaferi ile gerçekleştirecektir.

Roma İmparatorluğunun Doğu ve Batı kanatlarına bölünmesinden, Fatı Roma İmparatorluğunun çöküp dağılmasından sonra Bizansın uzun süre Roma dünyasına tümüyle sahip ve varis olma, Hıristiyanlığı Doğu-ya, Hıristiyanlık dışı âleme karşı hakimiyet iddialarını temsil eden ve bu yönde savaş veren temel güç olduğu malûmdur. Doğu Roma İkinci Halife Hazreti Ömer önünde ağır yenilgiye uğruyarak Filistin'i, Suriye'yi, Mısır'ı terkle Ortadoğudan çekilmekle birlikte Hazreti Peygamberin Ümmetine hedef olarak gösterdiği başkentini Arap - İslam ordu ve donanmalarının beş defa tekrarlanan fetih ve istilâ teşebbüslerine karşı savunmayı başardığı gibi, Anadoluyu defaatle kat eden gaza seferlerini Doğu ve Güneydoğu Anadolu dağ silsilesinde durdurduktan sonra, IX uncu asrın ortasından itibaren karşı taarruza geçerek bu çevrede ikiyüzyıl içinde köklenen İslam varlığını radikal şekilde tahribe yönelmiştir. X uncu ve XI inci yüzyıllar Doğu Romanın, Şark Hıristiyanlığının İslama karşı üstünlük kurduğu, sürekli saldırıda bulunduğu bir devir olmuştur. Selçukluların sahneye girişi ile bu durum kökten değişecektir.

Selçuklular Ortadoğu İslam milletlerinin dördüzyıl boyunca erişemedikleri neticeyi bir darbeye temin edecektir. Doğu Romanın gövdesini oluşturan Anadolu, Malazgirt zaferiyle Darül İslâm haline gelecek, Türk mührü ile mühürlenerek Türklüğe tapulanacak, Türkiye olacaktır.

Malazgirt'teki karşılaşmanın müslüman Türklüğün Anadoluya ilk girişi olmadığı hatırlanmalıdır. Alp Arslanın babası Çağrı Bey, daha Selçuklu devleti kurulmadan, Mısır Fatimi halifesinin Tanrılığını ilan ettiği yıllarda 1015 — 16, Gazneli hudut muhafızlarını atlatarak, bütün İran'ı kat edip yıldırım gibi Doğu Anadoluya dalmış, 1021 yılına kadar akın ve fütühâtına devam ederek, pek kıymetli malûmat ve ganimetle yine bütün İran ve Horasanı geçerek Maverâünnehire, Tuğrul Beye ulaşmağa muvaffak olmuştu.

1040 yılında Gazneliler karşı kazanılan zaferden sonra Oğuz boyları Anadoluya yöneltmiş, Allah yolunda cihadın, Anadolu Gazasının müraccah olduğu öğütü ile uğurlanmışlardır. Türk Prensi Asan bugün adını taşıyan kale önünde şehit olmuştur. (Hasankale)

1048 yılında İbrahim Yenal kumandasındaki Selçuklu ordusu Pasin obasında birleşik Bizans, Ermeni, Gürcü kuvvetlerini bozguna uğratmış, Gürcü kralı Liparit ve mâiyet kumandanlarını esir ettikten sonra 6 günlük bir savaşı müteakip Erzurum'u almıştır. Böylece 100 yıl evvel Bizansın İslamdan kopardığı bu kent tekrar İslam yurduna katıl-

mıştır. Bu zafer'den sonra Bizansa dikte ettirilen barış şartları içinde İstanbul'da Emevî Halifesi Velid zamanında kardeşi Maslama B. Abd. Al Malik kumandası altında yapılan dördüncü Arap-İslam muhasarası döneminden (716 - 718) kalma harap cami ve minaresinin masrafları Bizans hükümetince karşılanmak kaydıyla onarılması, İmam ve müezzin tayini ile beş vakit ibadete açık tutulması, kendilerinin yakılması hutbenin Abbasi halifesi ve Tuğrul Bey adına okunması maddelerinin yer almış bulunması dikkat çekicidir.

Tuğrul Beyin vefatıyla, rakiplerini bertaraf ederek Büyük Selçuklu tahtına oturan Alp Arslan'ın Türklüğe ilk deyieleri Ani ve Kars şehirleridir. 16 Ağustos 1064. Kars bugün de doğu serhaddimizdir. Müteakip yıllarda ki Türkmen akınları Anadolu kalesini her yanından Türklüğe açmayı, Bizans gücünü dağıtmayı yıpratmayı hedef alacaktır. Türkmen boyları, akıncı grupları büyük bizans orduları ile kati neticeli bir karşılaşmağa girmeden bütün ülkeyi boydan boya kat etmeği imparatorluk idare ve ikmal mekanizmasını mefluç hale getirmeği başaracaklardır. Bu durum karşısında Türkler kesin olarak Anadoludan çıkarmak, savaşı Selçuklu merkez topraklarına intikal ettirerek kesin netice almak kararı ile büyük kuvvetler seferber ederek harekete geçen Bizans İmparatoru ordularını Doğu Anadoluya Selçuk başkenti istikametinde yürütyüşe geçirecektir.

İmparator gücünden ve zaferinden emin olduğu için Alparslanın barış teklifini kabul etmeyecektir.

Sultan Alparslan Romen Diyojenle mukadder karşılaşmasını Cuma gününe tesadüf ettirir. Alparslan'ın, alim, fakih, tarihçi imamı Ebu Muhammed bin Abdül Melik'il Buhari Sultana 'Sen Allah'ın (C.C.) üstün edeceğim diye vaad ettiği dini için cihat yapıyorsun. Düşmanla Cuma günü zevâlden sonra, Müslümanların senin için minberde, mescitte dua ettikleri vakit harbe tutuş' öğüdünde bulunur. Sultan yönetimindeki İslam dünyasını bu büyük karşılaşma için uyarılmış, Halife El Kâim tarafından hazırlatılarak güzel bir hutbe ve dua metni hilâfet makamınca bütün camilere dağıtılmıştır.

Alparslan 26 Ağustos 1071 Cuma günü Bizans ordusunu planlamış olduğu şekilde karşılamayı çatışmayı Cuma vaktine kadar geciktirmeyi başarır.

Bütün Camilerle 'Allahın İslamın sancaklarını yükseltmek için hayatlarını esirgemeyen mücahitlerini yalnız bırakma. Alparslan'ı muzaffer kıl ve askerlerini melekleriyle teyit eyle' şeklinde yakarılırken, Alparslan da askerlerinin önünde atından inmiş ve secdeye varmıştır. Üzerinde kendisine kefen olmasını dilediği beyaz bir elbise vardır. Şehâde-

te hazırlanmıştır. Ok ve yayını atmış ön safta vuruşmak için kılıç ve to-puz kuşanmıştır. Birlikte kılınan namazda Alparslan'ın duası şudur. Ya Rabbi seni kendime vekil yapıyorum. Azametın karşısında yüzümü yere sürüyor ve senin uğrunda savaşıyorum. Ey Tanrım, niyetim niye-tim halistir; bana yardım et; sözlerimde hilaf varsa beni kahret.'

Ve askerlerine hitap eder burada Allahtan başka sultan yoktur; emir ve kader onun elindedir. Bu sebeple benimle birlikte savaşmakta veya benden ayrılmakta serbestsiniz' der. Şehadet şerbeti içmeğe hazır-lanan muharipler kucaklaşıp vedalaşırlar. Savaşın ayrıntılarına girme-yeceğim. Ebedi Türkiye'nin temelleri böyle atılır. Cihan Sultanı, Ebu'l Feth (Fetihler babası, Sultanül Adi Sultanül azam. Adud'ad devle la-kaplarını Burhan'u Emiril müminin ünvanını taşıyan Alparslan 25 Ka-sım 1072'de vefat eder. Mezarı Merv'dedir. (Ebedi Türkiye'nin kurucusu ebedi istirahatını)

Alparslan'dan sonra Büyük Selçuk tahtına oğlu veliaht Melikşah geçecektir. Devlet hudutlarını Gaşgardan Boğaziçine, Akdenize, Kafkas-lar kuzeyinden Aral gölünden, Hint Denizi ve Yemene kadar genişletme-ği başaran dünyanın en büyük imparatorluklarından biri haline getirdi-ği Selçuk Devletine Mısır ve Kuzey Afrika'yı da katarak İslam birliğini ve Türk Dünya hakimiyetini gerçekleştirmegi emel edinen Melikşah, Türklerin hakani, Arapların Meliki, Farsların Şahı ve Cihan padişahı mevkiindedir. 18 yaşında iktidar mevkiine gelen Melikşahın Selçuklu Ordularının Antakya'da Denize eriştiği noktada atını dalgaların içine sürmesi, Türk hakimiyetini karaların sonuna kadar erişirme mutlulu-ğuna eriştiği için şükran secdesine kapanması, bu sahilden aldığı kumları Merv'de babası Gazi ve şehit Sultan Alparslan'ın mezarına ser-perek onun muazzez ruhuna hitap etmesi dikkate değer bir olaydır.

Anadolunun fethi Sultan Melikşahın zamanında tamamlanacaktır. 1074'te Alaşehir alan Türkmen boyları Adalar Denizi (Ege sahillerinde Milete erişirler 6 Nisan 1078'de İzmit ve Kocaeli bölgesi Türk hakimiyete geçer. Anadolu hükümdarlığına getirilen Süleyman Şah emrindeki askeri kuvvetlerin başında İzrike girerek (1078) merkez edindiği bu şe-hirden Üsküdar'a kadar ilerler ve Boğaziçini kontrol etmeğe başlar. Telaşa kapılan Bizans Türklüğe karşı Çin'le ittifak etmek için Çin'e se-faret heyeti gönderir. 1082 yılında Bizans - Selçuk hududu, Kartal - Mal-tepe mevkiindeki Dragos Çayı olarak belirlenir. Bizans Anadoluya veda etmiştir. Türklük denizden ve karadan, doğudan ve batıdan hareketle Bizansı tasfiye için son adımı atmağa hazırlanırken Birleşik Avrupa, Batı Hıristiyanlığı Doğu Hıristiyanlığını - kutsal toprakları kurtarmak

bahanesi ile taarruza geçecek, tarihin en kanlı ve sürekli boğuşmasını Haçlı seferlerini başlatacaktır.

I inci Haçlı seferinin disiplin, kumanda ve eğitimden yoksun milyonluk maceracı çapulcu gürûhundan oluşan ilk dalgasının Başkent İzmithal önünde karşılanıp kırılmasına rağmen Haçlı savleti durmayacak Godfroy de Bouillion komutasındaki zırhlı şövalye ve nizami birliklerden oluşan 600.000 kişilik ikinci dalga bire karşı on seviyesindeki sayısal üstünlük ve zırhlı kitlelere karşı hafif silahlarla netice alınmaması sebebiyle I nci Kılıçarslan'ı İzniki Bizanslılara bırakarak oyalama ve gerilla muharebeleri verilerek Anadolu içlerine çekilmeğe mecbur bıraktı. Batı Anadolu'nun muharip unsurlarımızca tahliye edilmesi, Bizansın bu bölgeye tekrar yerleşmesine çekilmeği başaramayan kitleler halinde en vahşi yöntemlerle imhasına yol açtı. Kadınlar çocuklar boğazlanarak, kaynar sulara atılarak katledildiler. Batı Anadolu gazilere mezar olmuştur.

Kılıçarslan kanlı ardçı ve gerilla savaşları ile Haçlı istila ordusunun zırhlı kollarını Anadolu derinliğinde beşte dördünü imha etmek suretiyle iyice hırpalanmış olmakla beraber, bu ordu Torosları aşarak Küdüs istikametinde yürüyüşle Antakya önüne erişmeyi 7 ay süren kanlı bir muhasaradan sonra Firuz adlı bir Ermeni dönmesinin ihanetle kale kapılarını açması ile bu kente girmeği başarmışlardır. Haçlılar bir yıl sonrada Kudüs'ü alarak şehirde sakin 70.000 Müslümanı ve museviyi son ferdine kadar boğazlayacaktır. I nci Haçlı seferinin sonucu olarak Bizans Batı Anadolu'ya yerleşirken Katolik Lâtinler'de iki asır ellerinde tutacakları Antakya, Prensligi (1098 - 1268), Küdüs Krallığı (1099 - 1187, Akka da 1192 - 1291), Trabulus Kontluğu (1102 - 1288), Urfa Kontluğu (1098 - 1146) devletcikleriyle Ortadoğuda mevzilendiler. (III ncü Haçlı seferi Kıbrıs Krallığını, IV ncu Haçlı seferi İstanbul Lâtin İmparatorluğunu, (1205 - 1261), Mora Prensligini (1205 - 1428), Atina Dükaliğini (1205 - 1458), Naksos Dükaliğini (1207 - 1566) yaratacaktır. İyonya adaları üzerindeki Kefalonyo kontluğu (1184 - 1483) III ncü Haçlı seferinin ürünüdür. Sen Jean Şövalyelerinin Rodos Devleti de Akka'dan çıkarılan Haçlı artıklarının kuruluşudur. 1521'de Kanuni'nin Rodosu fethi ile Sen Jean Şövalyeleri Anadolu sahillerini Rodos'ta 217 yıl tacizden sonra Malatya'ya taşınmışlardır.

Haçlı seferleri Selçukluları Anadolu'dan atmayı, İslamı çöle sürmeyi başaramamıştır. Ancak Türkleri başkentlerini, taht şehirlerini Konya'ya taşımaya, Bizansın ömrünü uzatmağı, İstanbul'un fethini 3,5 asır geciktirmeği başarmıştır.

I nci Haçlı seferi sonunda doğan geçici durumun genel hatları ile I nci Cihan Harbi yenilgisinden sonra batılı güçler tarafından hazırlanan siyasi formüllere büyük benzerlik gösterdiği hatırlanmalıdır.

Türk aydınlarının, dikkatine sunmak istediğim bir noktada şudur. Haçlı savletinin ve Bizansın Anadoluyu geri almayı amaçlayan saldırılarının nasıl karşılanıp kırılabilmediğinin şüpheye yer bırakmayan bir netlikle açıklanması aydınlanması gerekir.

İzan ve irfan sahipleri - Türklüğe karşı husumet ve kompleksi olmayanlar herhalde Birleşik Avrupanın Haçlı savletinin ve Bizansın istirdat hamlesinin Selçuklular öncesinde Anadoluda yaşadığı zaman ve iddia olunan eski Anadolu halklarınca Hititler, Frikler, Lidyalılar, İyonyalılar, Rumlar, Ermeniler tarafından karşılanıp kırılmadığını, normal olarak hıristiyan olması gereken bu halkların, ülkenin yeni fatihlerinden kendilerini kurtarmağa gelen dindaşlarına savaşmayacaklarını kabul ederler. Anadolu kesif bir yerli hıristiyan nüfusa sahip olsa, Anadolunun gayri Türk, gayrimüslim yerli halkları Selçuklulara göre çok üstün bir sayısal güçte bulunsalar, din ve dil ayrılığının, kültür ve mefküre farkının yarattığı münaferetle Küçükasyanın derinliğinde tahkimli şehirlerde, sarp arazilerde direniş ve gerilla savaşı ile Selçuklu isyanını kolayca engelleyebilecekleri gibi, Haçlı ve Bizans orduları ile birleşerek koordineli hareketle henüz yerleşme imkanını bulamamış Selçukluları kolayca bozup yok edebilirlerdi. Selçuklu gazi atalarımız olağanüstü yüksek bir mâneviyat taşımış olmalarına, büyük cesaret ve fedakârlıklarına rağmen bir avuç göçebe Oğuzun Anadolunun eski halklarına dinlerini, dillerini, kavmi kimliklerini unutturarak onları topyekün Türkleştirip İslamlaştırdıklarını, yani bugünkü Türkiye halkının Fatih Oğuzların çocukları olmaktan çok, muhtedi Hitit, Elen, Ermeni ve çocuklarının oluşturduğu bir halita olduğunu ileri sürmek katmerli bir cehalet olmaktan çok Türkiye üzerinde emel sahibi yabancı güçlerin uzun vadeli şeytanî hesap, plan ve menfaatlerine alet olma mânasını taşıyan hazakat veya hiyanettir.

Türk milliyetçiliği kana değil, kültüre ve mefküreye dayanır. Ancak, kültür milliyetçiliği fâtil milletin varlık ve hukukunu, varlığını, bu vatanın inşasına hadim olan mübarek kanını inkara kadar götürülemez.

(Nitekim Toros dağlık bölgesine sığınan Ermeniler Haçlı desteğinden ve Selçukluların maruz kaldığı baskıdan yararlanarak Kilikyada bir Ermeni prensliği kurmayı başarırlar).

Gerçek şudur. Küçükasya kıtasının siyasi iklimi zayıfların, güçsüzlerin yaşamasına imkân vermeyecek kadar serttir. Anadolu bir milletler

mezarlığıdır. Eski Anadolu halklarının büyük bir bölümü Türklerin gelişinden önce hemen hemen canlı hiçbir bakiye bırakmadan yok olmuşlardır. Eski Yunan - Pers, Doğu Roma - Sasanî İran, Doğu Roma - Arap İslam mücadelesinin sürekli savaş alanı haline getirdiği Anadolu'nun savaşlardan, kıtal ve sürgünlerden artakalan nüfusunun bir bölümünün de savaşın yarattığı kıtlık, salgın hastalık ve bakımsız kalan tabiatte oluşmuş bataklıkların tevlit ettiği sıtma ile kırıldığı Selçuk fethi öncesinde Anadolu'nun oldukça seyrek nüfuslu olduğu, Bizansın Anadoluyu savunmak için zaman zaman Balkanlardan hıristiyan terbiyesi verdiği Peçenek, Uz, Kuman Türklerini bölgeye sevk ve iskana mecbur kaldığı hatırlanmalıdır.

Selçukluların Orta Asya ve İran'dan kabaran bir deniz gibi büyük kütleler halinde ve sürekli şekilde Anadoluya akmaları Greko - Latin soy ve kültüre bağlı hıristiyanların önemli bir bölümünün Selçuklar önünden süratli ve sürekli şekilde kaçarak, batıya doğru çekilmelerine Anadoluyu tahliyelerine yol açmıştır. Kuruluş çağında Selçuk yönetimine katılan, bu yönetimi kolaylıkla benimseyenlerin Selçukluları yabancı görmeyen Oğuzlara akraba Peçenek, Kuman, Bulgar Türkleri olduğu kestirilebilir. Sathi şekilde hıristiyanlaşmış, ana dilleri Türkçe olan ve kavmi geleneklerini muhafaza eden bu zümrelerin önemli bir bölümünün Malazgirt savaşında olduğu gibi Müslüman Türk camiasına katılmış olmaları mümkündür. Bizans hizmetindeki Türklerden Ortodoksluğu kuvvetli şekilde benimseyenlerin bağlanmış oldukları kilisenin yarattığı siyasî, içtimai ayrılık duygusu ile Rumluğa, Grigoryen olanların da Ermeniliğe katıldıkları belirgindir. Temel gerçek Türkiye halkının hemen bütünüyle güçlü bir Türk İslam milliyeti oluşturacak Türklük temeline sahip bulunuşudur.

Anadolu Selçukluları hiç kırlarına sokmak imkânını bulamadıkları kılıçlarıyla bir yandan yeni vatanlarının sınırlarını korurken, diğer yandan Anadolu'nun taşını toprağını oya gibi işleyerek ayakta kalabilen örneklerini hayranlıkla, övünçle seyrettiğimiz medreseleri, kervansarayları, camileri, türbeleri, şifahaneleri ile mamur, müreffeh bir Selçuklu Türkiyeyi inşa ettiler.

Selçuklu Türkiyeyi kuruluş safhasında göğüslemek zorunda kaldığı Haçlı savletini ve Bizans taarruzlarını tard ederken sadece kendi varlığını değil Darül İslamı, İslam iman ve irfanını korumak mevkiinde bulunmuş, bu büyük misyonun talep ettiği olağanüstü büyük fedakârlığa katlanmıştır. Orta çağın siyasî evreni ümmet, mefkuresi dindir. Ancak bir diğer gerçekte şudur ki hiçbir Millet İslam mefkuresine Türk-

lüğün gösterdiği ihlâs ve samimiyetle bağlanamaz. İslam dünyasını savunma külfetinin kısmı azamını Anadolu Türklüğü yüklenmiştir.

OSMANLI İMPARATORLUĞUNUN, TÜRK İSLAM VE DÜNYA TARİHİNDEKİ YERİ

Osmanlı İmparatorluğu Türklüğün İslam döneminde Selçukluyu takiben tesis ettiği ikinci Cihanşumul İmparatorluktur. Yeryüzünün tanıdığı süper devletlerin en uzun ömürlüsü, en şerefliisidir.

Osmanlı İmparatorluğu binlerce yıllık tarihimizde yarattığımız medeniyetin ve eriştiğimiz kudretin zirvesini teşkil eder.

Osmanlı İmparatorluğu, Emevî, Abbasi, Selçuklu İslam İmparatorluklarını takiben İslamın son evrensel devletidir.

Osmanlı İmparatorluğu Büyük Türk Hakanlığı, İslam Halifeliği, Roma İmparatorluğu hukuk ve kudretini bir başta cemmetmiştir. Osmanlının geniş hakimiyet alanında, ünlü kudretli bir çok devletlerin, imparatorlukların efsanevi payitahtları, başkentleri bir eyalet veya vilayet merkezi haline gelmiştir.

Emevîlerin Şanı, Abbasilerin Bağdadı, Fatimilerin Kahiresi - İlhanîlerin Tebrizi, Sofya, Atina, Trabzon, Belgrat, Bükreş, Budin, Bosna, Bahçesaray, Revan, Tiflis, Tiran, Trabulusgarp, Tunus, Cezayir, Kudüs Amman - Sana, Aden, Kuveyt, sayısız Beylik, Atabeylik, Kontluk, Kralık merkezi (Osmanlı mülkünde halen 30 devlet bulunduğu hatırlanmalıdır).

Osmanlının kuruluş ve yükselişlerini İslam mefkuresini, gaza geleceğini dikkate almadan izah, gerçeği kavramakta yetersiz kalır.

Selçukludan boşalan Türkiye İmparatorluk tahtının ona en yakın mevkide ve en üstün maddi güce sahip beyliklerce değil küçük Kayı aşiretinin Beyi Ertuğrul'un evlâtlarına nasip olması Türk milletinin dünyevi, şahsi, zümrevi ikbal ve iktidar hırsını değil milli mefküreyi bilfiil yaşayan ve temsil edenleri tercih etmesinin sonucudur.

Ertuğrul Gazi, Osman Gazi, Şehitler Şahı Gazi Murat Hüdavendîgâr, Gazi Yıldırım Bayazıt, Gazi Mehmet Çelebi, Gazi II. nci Murat Han, Gazi Sultan Fatih Mehmet...

Bursa'nın fethinden kısa bir süre sonra inşa edilen Caminin kitabesinde Osmanlı toplumunun mefkuresini, gurur, şuur ve imanını geleceğe ait programını okumak mümkündür: Sultan İbn-i Sultan-el Guzzat, Gazi İbn-el Gazi, Şucaüddevle ve'd din, merziban-el afak, Behlivan-el cihan Orhan İbn-i Osman.

Osmanlının Haçlı seferleri seferlerinin sonucu olarak Bizanslının Selçukludan kopardığı ilk Anadolu Fatihlerinin geniş bir şehitliği halini alan Batı Anadolu ve Marmara bölgesini kurtarması ve Rumelide yaptığı fetihler çeşitli Türkmen beylikleri yönetimindeki bütün Türkiye halkının Anadolunun ilk fetih yıllarındaki sevinç, coşku ve minnet hisleriyle dolmasına gönüllerinin Osmanlıya yönelmesinde ve pek çoğunun gönüllü olarak Osmanlı hizmetine koşmasına yol açacaktır. Böylece Türkiye siyasi birliğinin mânevî şartları hazırlanmış olacaktır.

Osmanlının birbiriyle bağlantılı iki misyonu bulunmaktadır: Selçuklunun inkırazı ile çözülen Türkiye Birliğini yeniden kurmak, İslam Birliğini kurmak ve İslamı savunmak. Osmanoğulları bu iki görevi birlikte ifa etmişlerdir.

Rumelide kurulan mevziler, Anadolu için güçlü istihkamlar oluşturmuş, Türklere karşı düzenlenen yeni haçlı seferleri, Sırpı (1364), Çirmen (1371), I nci Kosova (1389), Niğbolu (1396), Varna (1444), II nci Kosova (1448) zaferleriyle tahribatları Anadolu toprağına erişmeden kırılmıştır.

Timur hiç şüphe yok ki Türk tarihinin, Dünya tarihinin tanıdığı en büyük asker ve devlet adamlarından biridir. Samimi, mümin bir müslüman, şuurlu bir Türk birlikçisidir. Kurduğu devletin hudutları içinde bütün Türkleri bir bayrak altına toplaması ve bir merkeze bağlaması emel ve programını ifade etmeğe yeterlidir. Timurlu İmparatorluğunun genel hatları ile bütün Büyük Selçuklu İmparatorluğunu (Arabistan'ın bazı bölgeleri hariç) içine aldığı gibi Altınordu Türk sahasını da kapsadığı hatırlanmalıdır.

Türkiye'nin güvenliği ve Avrupadaki fetihlerimizin korunması için Anadolu beyliklerinin tasfiyesi, milli birliğin tesisi zaruri hale gelmiştir. Yıldırım Bayazıt Han bu zarureti görür. Ancak seçkin seleflerinin ince siyasetlerine uymayan bir isticâl gösterir. Bu isticâl 'Gaza mefkuresi ile bağdaşmayan bir iç savaşa Yıldırım - Timur çatışmasına, İstanbul fethinin ve Türkiye birliğinin tesisinin 50 yıl gecikmesine yol açacaktır.

Timur'un çağının coğrafya ufkuna ve Türk geleneklerine uygun olarak Orta Asya Türk yurdunu dünyanın merkezi saydığı ve Türk dünya hâkimiyeti için en uygun mevkiin ve merkezin takviyesine imar ve ihyasına çalıştığı anlaşılmaktadır. Esasen Türk tarihinde Türklüğün siyasette, nüfusta ağırlık merkezi Timur'lu İmparatorluğunun 3 ncü hükümdarı (Timur'un en küçük oğlu) Şahruh'un (Muin'id dünya ve'd din, Hakanı Said Sultan Bahadır Şahruh Mirza) 1447 tarihinde ölümü-

ne kadar Doğu'da kalacak, bu tarihten sonra özellikle Fatihle Büyük Türk Hakanlığı Türkiye'ye Osmanoğullarına geçecektir.

Fatihin ve Fethin Türk ve İslam tarihi için ifade ettiği mânâ üzerinde de konumuz yönünden durmak gerekir.

Hazreti Peygamber'in İstanbul'u Ümmetine bir hedef gösterdiği, fethedileceğini müjdelediği, bu görevi başaracak kumandan ve askeri övdüğü bilinmektedir.' Letüftehennel Kostantiniye Nimel Emiri emira ve niğmel ceşü ceşâ'.

Bu ödevi ifa ve bu övgüye hak kazanabilmek için nesiller, yüzyıllar boyunca nice çabalar sarf edildiği malumdur.

Nihayet Türkiye'nin - Osmanlı İmparatorluğunun bütünlüğü ve güvenliği için de ihmali caiz olmayan bir zaruri ödev haline gelen bu fetihin Fatih Sultan Mehmet tarafından gerçekleştirilmesi büyük Selçuklu Sultanı Tuğrul beyle İslam dünyasının, mülki, siyasi yönetimini koruyuculuğunu yüklenen Türk Hakanlarının İstanbul fethini müteakip hilâfet makamı hukukunu da pek haklı olarak talep ve temin ettiklerini görüyoruz.

Gerçekte Tuğrul Bey, Alparslan, Melikşah, Sultan Kılıçarslan emsâli Selçuk Hükümdarları, Murat Hüdavendigâr, Muradı Veli gibi Osmanlı padişahları imanları, ihlâsları hizmetleri ile bu makama ziyadesi ile lâyük bulunmalarına rağmen aleni talep ve istihkak iddiası fethin semeresi olur.

Fatih, müminlerce Kur'anda beldei tayyibe lafzı celili ile övüldüğü ne inanılan İstanbul'un Darül Hilâfe olduğunu ilân eder ve resmen Halife ünvanını kullanmağa başlar. Zaferini Mısır Sultanına - Mekke Emirine, İran Türk Hükümdarı Cihan Şaha bildirir. Peygamberimizin işaret ettiği mucizenin gerçekleştiğini, İslam askerinin tekbir ve tehليل ile Belde-i tayyibeye girdiğini müjdeler. Resmî yazışmalarda ünvanı 'Müslümanların rehberi gazi ve mücahitlerin efendisi, Rabbül âleminin teyidi ile müeyyed, saltanat ve hilâfet semasının, dünya ve dinin güneşi, Ebul fetih Sultan Mehmet Han'dır.

Fetih takip eden ilk cuma günü şehre girer. Ayasofya kapısında iner.

Şükran secdesine kapanır. Fethi yaşayan devrin tarihçisi Aşıkpaşazade bu olayı şöyle kaydetmektedir.

'Fethin evvel Cuma günü Ayasofya'da cuma namazı kılındı ve hutbe-i islam okundu. Sultan Gazi Mehmet adına kim ol Murat Gazi Han oğludur ve ol Mehmet Gazi Han oğludur. Ol dahi Sultan Bayazıt Han gazi oğludur ve ol dahi Murat Gazi Hünkar oğludur. Ol dahi Orhan

Gazi Han oğludur, ol dahi Osman Gazi Han oğludur. El hasıl Gökalp neslidir kim Oğuz Han oğludur.

O çağ'ın siyasi evreni ümmet, mefkuresi din, kudret menbaaı imandır.

Osmanlı itila çağının ruh hâletini anlamak için şu örnek üzerinde de durulmalıdır. Fatih bir virâne yığını halinde bulduğu köhne Bizans tarihinde emsâli görülmeleyen bir medeniyet ve imar hamlesi ile muhteşem bir Türk - İslam şehri haline getirmeğe koyulur. Oğlu Bayazıt bu hamleyi sürdürür. Bayazıt Camii ve külliyesinin inşaatının ikmâli ile ibadete açılması sırasında bu camide kılınacak ilk cuma namazında 'Her kim ömrü boyunca ikindi ve akşam namazlarının sünnetlerini terk etmemişse imam o olsun' buyurur. Bu şartı haiz kimse çıkmadığı için ömrü boyunca hizada ve seferde Cenabı Hakka karşı ödevini ibadetini sünneti saniyeye göre ifa etmiş olan Beyazıdı Veli imam olur.

Batı İslam aleminin fiili ve hukukî birliği, Türkiye birliğiyle birlikte Yavuz Sultan Selim tarafından gerçekleştirilecektir.

Doğu Anadoluyu, Suriye'yi, Lübnan'ı, Filistin'i, Mısır'ı, Hicaz'ı Osmanlı Cihan devletine katan İslam dünyasında ve Türk vatanında mezhep nifakını önlemek için ihtimam sarf eden Yavuz Sultan Selime Mısır'ın fethini müteakıp Mekke ve Medine Emiri bu mukaddes kentlerin anahtarları ile birlikte sahibi Harameyn ünvanını sunar. Gerçek bir iman ve vecd insanı olan Yavuz Sultan Selim bu ünvanı Haremeynin kendisi için temsil ettiği yüce değer ve mânâya duyulması gerekli saygı ile bağdaştırmadığı için 'Hadim ül Harameyn'e' çevirir.

Mukaddes emanetlerle, Mısır'daki Abbasi soyunun son Halifesi İstanbul'a getirilir. Türk, Arap önde gelen bütün islam ülemasının icmaı ile, Ayasofya camii şerifinde yapılan törenle Hilâfet hukuku O'na hakıyla, kemâliyle lâıyk olduğu bilfiil sabit olan Türk Hakanına devredilir.

Mukaddes emanetlerin nakli esnasında ve Topkapı Sarayındaki özel dairesine konulmasından sonrada kırk hafız bir saniye ara vermeksizin nöbetle Kuranı Kerim okurlar bu töre yüzlerce yıl kesintisiz sürer.

Türk - İslam kudret ve ihtişamını doruğa çıkaracak olan Kanuni Sultan Süleyman zamanında Kuzey Afrika İslamlığının devlet terkibi-ne ve birliğine katılması tamamlanacaktır. Böylece Osmanlılar Türklüğün Selçuklular çağından beri milletçe benimseyip adandığı bir ödevi İslamın ve İslam âleminin birliğini ve güvenliğini sağlama görevini sürdürür. Osmanlı gücü Akdenizde kurduğu üstünlükle Batıda Selçukluların erişmek imkânını bulamadığı Kuzey Afrika Arap - İslam âlemine de

koruyucu kanatları altına almış, emperyalizmin bu bölgeye girişini üç-yüzyıl engellemiş geciktirmiş, böylece İslamın Endülüs İspanyasında görüldüğü şekilde Afrika'da da tart ve imha edilmesini, bölgenin Arap - İslam hüviyetinin bozulmasını önlemiştir.

Türk Milletinin Bağdatta Tuğrul Bey'in şahsında Doğuya ve Batıya karşı İslamı savunma görevini temsilen kuşandığı çifte kılıcı 900 yıl boyunca bir an dinlenme, nefes alma, nöbet değiştirme imkanı bulamadan taşıma ve kullanma zorunda bırakıldığı müşahede edilmektedir.

Hazreti İsa'nın çarmıha ümmetinin insanlığın günahını bağışlatmak için kendi kan ve canını bedel verdiği için gerildiğine inanan hıristiyanların bu itikatları tartışma konusu yapmayacağım. Görülen ve yaşanan şudur ki, Türk milleti kanını, canını emeğini varlığını bin yıl boyunca İslamın korunması için İslam düşmanlarıyla savaşa adanmıştır.

Böyle bir halin hiçbir dinin, medeniyetin ve milletin hayatında emsâli bulunmamaktadır. Hiçbir millet bir ümmete, bir medeniyete ait ödevi bütün bir alana karşı, bu kadar uzun süre tek başına yüklenmek zorunda ve mevkiinde kalmamıştır. Hiçbir millet Allaha, Allahın dinine, Hazreti Peygambere Türk milleti ölçüsünde saf, samimi, engin bir aşkla, sevgiyle bağlanmak ve adanmak durumunda bulunmamıştır.

İslam sancağı altında bin yıl savaşın kaçınılmaz bazı sonuçlar yarattığı da görülmektedir.

Bu sonuçlar şöyle özetlenebilir:

1 — Türk gücünün islam dışındaki dünyaya karşı yüzyıllar boyunca tek başına mücadele zorunda kalışı Türklüğü islam olmayan bütün dünyanın sürekli ve yoğun düşmanlığına, ortaklaşa saldırılarına, sistemli yıkıcılıklarına hedef kılmıştır.

2 — Türklüğün İslam milletleri üzerindeki 900 yıla erişen koruyuculuğu milletimizin engin şefkatine adil, müsavatçı tutumuna rağmen İslam Milletlerinde İslam seciyesine yakışmayan, kadirbilirlikle vefakârlıkla telif edilemeyecek sadakatle, uhuvvetle bağdaşmayacak haset ve husumet duygularına yol açmıştır.

3 — Türkler İslam dışındaki ve İslama düşman bir dünyaya karşı yürüttükleri mücadeleyi yüzyıllar boyunca İslam milletlerinin müttehid, birlik halindeki gücü ile değil tek başlarına yürütmek zorunda kalmışlardır. Bu durum Türk milletinin sürekli kan ve can kaybına, öz vatanlarını imar ve ihya edecek milyonlarca genç evlatlarının ve özvarlıklarını kendi yurt ve ocaklarında değil İslamın serhaddi gördükleri diyarlarda bırakılmasına, feda edilmesine, sarf edilmesine yol açmıştır. Türk Milletinin bu yoldaki nüfus kaybı dehşet vericidir.

4 — Bütün İslam âlemini, İslam ülkelerini idare etmek ve düzene koymak görevi Türk yönetiminin bütün islam milletlerini Türkleştirmek gibi bir emel program ve iddiası bulunmadığı, ayrıca bütün ülkeleri iskâna yeter sayı gücünde bulunulmadığı için değişik İslam ülkelerinde hükümet, idare ve güvenlik güçlerini oluşturan Türk toplulukları zamanın akışı içinde yönettikleri yerli müslüman (gayritürk) halk zemininde erimişlerdir. Suriye, Lübnan, Ürdün, Irak, Hicaz, Mısır, Libya Cezayir gibi Arap ülkelerinde idareci olarak yerleşen, orduyu, hükümeti oluşturan milyonlarca Türk hemen hemen kâmilten Araplığa, Hindistan Fatihî Türkler yarattıkları yeni müslüman milliyete katılmışlardır. İran ve Irak'ta da hayli çok sayıda Türk erimiştir. Bu durum da Türk kudretini yıpratmıştır.

5 — Selçukluların enerjilerini Ortadoğuyu idare ve savunmaya tahsis etmeleri, aynı çağda Ortaasya Türk varlığının bir bölümünün de Hint alt kıt'asını İslama açmakla meşguliyeti büyük Türk Yurdunun Doğu ucunu önce Moğol sonra da Çin tehlike ve istilâsına yol açacak bir zaafiyete düşürmüştür.

Osmanlı Türk gücünün Ortaavrupa ve Akdenizde Hıristiyan Batı ile sürekli bir savaşa angaje edilip bu cepheye tesbiti, aynı zaman kesitinde Fırslığın Kavmiyeti mezhep taassubu halinde yeniden kalıplayıp İslam birlik ve dayanışmasının önüne geçirmiş olması Slavlığın Kuzeyde sinsi bir dikkat içinde rahatça gelişip kuvvetlenmesine Türk ve İslam âlemini Kuzeyden Doğuya doğru gitgide tazyikini artıran geniş kuşatma hatlarıyla sarmasına, nihayet tarihi Türk yurtlarını hemen tümüyle istila etmesine yol açmıştır.

Osmanlı Türklüğünün Avrupada kara cephesinde tesbiti, diğer İslam milletlerinin bu mücadelede yetersiz, âtil umursamaz veya çağın gerekleriyle bağdaşmaz tutumları ile Osmanlıyı mücadelesinde yalnız bırakmış olmaları Batı Avrupalı denizci milletlerin dünya denizlerine, Okyanuslara rahatlıkla açılmalarına, denizlere hâkim olmalarına İslamı güneyden de kuşatarak Osmanlı üzerindeki kuşatma kollarını birleştirmelerine imkan vermiştir.

19 uncu yüzyılın son çeyreğine girildiği sırada Hıristiyan Batı bütün dünya üzerinde tartışmasız bir üstünlük kurduğu dönemde dahi Türk mülki hâkimiyetinin Adriyatik denizine Belgrat kalesine dayandığı Tuna'nın kuzeyinde Romanya'nın henüz Türkiye'ye bağımlı olduğu Afrika' da Mısır, Sudan, Libya ve Tunus'un Türk bayrakları altında bulunduğu hatırlanmalıdır.

Ancak İslama düşman dünya İslamın son kalesi Türk İmparator-

tuğunu yıkmaya, bunun için de özellikle Türk gücünü, varlığını ezmeğe, yok etmeğe kararlıdır.

1877 - 1878 Osmanlı Rus Savaşı Slav Milletlerin Çarlık Rusya'sının güdümünde Osmanlıya karşı açtığı yeni bir haçlı seferi olarak değerlendirilmelidir. Hristiyan Batı genel tutumuyla Türklüğün karşısında yer almıştır. Avrupadaki Türk İslam varlığı pek ağır şekilde darbelenmiş, ezilmiş, sakatlanmış, bir milyondan fazla sivil Türk katledilmiş, daha fazlası göçe zorlanmış, Romanya, Sırbistan ve Bulgaristan ihya edilmiş, Bosna-Hersek Avusturya Almanlığına hibe edilmiştir. Osmanlı'nın sakatlanması İngilizin Mısır'a, Fransızın Tunus'a el koymasını anılan milletlerin yaralı Osmanlıyı zahmetsizce soymasını sağlamıştır. Yine bu savaşın sonucu olarak Rusluk Ortaasya istikametinde ilerlemesini hızlandıracak, İngiltere Hindistanı resmen İmparatorluğuna katacaktır.

İtalyanların Libya'ya saldırısı, Rumelideki son Türk topraklarının yağması ve Avrupa topraklarındaki Türk-İslam varlığının imhasına yönelik nihai adım hristiyan Avrupa vicdanının onayı ile Balkan milletlerince Balkan harbi sonunda gerçekleştirilecektir.

1 inci Cihan Harbi başlarken Avrupadaki Türk hudutları Edirne varoşlarına Meriç kenarına kadar çekilmiş bulunmaktadır. Osmanlı dışında İslamın bağımsız devleti ve toprağı yoktur. 350 - 400 milyon müslümanın Osmanlı Mülkü dışındaki % 92 si Emperyalist Batının esiri ve tebası durumuna düşmüştür. Ancak, Osmanlı'nın müslüman tebaalarının çoğunluğu İslâmi bir mefkureye bağlı bulunmaktan uzaktır. Osmanlı Türkünün 1 nci Cihan Harbindeki mefkuresi İslam birliği ve cihadı mukaddestir. Yaşanan gerçek şudur ki, bu mefkureyi Türk milleti dışında ciddiye alan, iman ve ihlâsla İslam bayrağı altına koşan da çıkmayacaktır.

Türkiye Türkleri İslam birliği mefkuresi ile cihadı mukaddes heyecanı ile Mısır'ı kurtarmağa koşarken, Mısır'lı büyük bir rahatlık ve umursamazlıkla gelişmeleri seyretmekte galiple beraber olmağa hazırlanmaktadır.

İngiliz Generali Allenbi Kudüse girerken son haçlı seferini zafere erıştirdiğı beyanatını vermekten çekinmez. Suriye ve Hicaz Araplığı mukaddes İslam Mülkü için verilen savaşta Sancağı Şerif altında değil, Haçlılar safında yer almağı yeğler. Siyasi mefkureleri İslam birliği, İslam milletlerinin kardeşliği değil Arap kavmiyetçiliğı, bağımsız Arap Krallığı, İmparatorluğu, ve Türk düşmanlığı olarak belirir.

İslam düşmanları İslam milletlerinin dayanışmasını gönül ve fiil birliğini tahrip etmeğı başarmıştır.

I inci Cihan Harbi Osmanlının katıldığı tarafın yenilgisi ile sonuçlanır. Galipler Türk yönetimindeki İslam birliğini temsil eden son devleti, Osmanlı İmparatorluğunu tasfiye ile birlikte gelecekte de böyle bir birliğin gerçekleşmesi ve islam milletlerinin bağımsızlık kazanması ihtimalini önlemek için Türk milletini imhaya karar verirler.

Mondrosun, Sevrin anlamı budur. Trakya'nın, İstanbul'un, kıyı ille-
rimizin işgalinin, ordumuzun ve milletimizin silahsızlandırılmasının, Yunanlıların, Ermenilerin, Pontusçuların silahlandırılıp halkımızı sis-
temli yoketmeğe yöneltilmesinin batıdan, doğudan, kuzeyden, güneyden
saldırılmasının hedef ve gayesi de budur. İç isyanlar da bu sonucu tem-
min için kışkırtılır, tertiplenir.

Türk milleti varlığını hayatını, hürriyetini, haysiyetini, imanını, ko-
rumak için yeniden savaşmaya mecbur bırakılır.

Bu savaşın güdümü, yeni Türkiye'nin kuruluşu ve hayatını güvene
alacak düzenlemeler yaşanan tecrübelerin ışığında şekillenir.

Yeni Türk Devletinin, Cumhuriyetin hayat düsturu olarak kabul et-
tiği esasların, genel dünya durumunun ve yaşanan tecrübelerin sonucu
olduğu bilinmelidir.

YENİ TÜRK DEVLETİNİN KURULUŞ ESASLARI VAR OLUŞ ŞARTLARI, KURTULUŞ'UN SAVAŞ VE BARİŞ STRATEJİSİ, LÂİK MİLLİ CUMHURİYET

Osmanlı İmparatorluğunun, yani Türk'ün ve İslamın son cihan
devletinin yıkılışa karşı gösterdiği son direnç kuruluş ve yükseliş ham-
leleri gibi milletimize ebedi şeref verecek kadar ihtişamlıdır. Türk mil-
leti devletini yaşatmak için dört yıl boyunca 8 cephede sadece düşman
ordularına karşı değil, maalesef onlarla işbirliği yapan müslim, gayri-
müslüm tebaasına karşı da savaşmak mecburiyetinde kalmıştır.

Akifin dediği gibi Türk milleti hilali yüce tutmak için güneş değe-
rinde milyonlarca evladını feda eder.

Mukadder yıkılış önlenemez.

İmparatorluk Ordularının ateş kesi kabul ettikleri tarihte düşman
Anadolu kapılarına dayanmış bulunmaktadır. Hasım güçler gerçekten
emsâli görülmemiş bir galibiyetin bütün cihanda mümessili olmak du-
rumundadır.

30 Ekim 1918 veya 13 Kasım 1918, 15 Mayıs 1919 durumunu hatırla-
yalım.

Yaklaşık 350 milyon seviyesindeki dünya islam nüfusunun % 96 sı
yani Misâkı milli olarak belirlenecek mütareke hattı ötesinde kalan bü-

tün İslam ülkeleri Doğuda ve Batıda esaret zincirleri içindedir. Emperyalizme boyun eğmiş, anılan ülkelerin bir kısım unsurları da emperyalist güçlerin hizmetine girmiştir. Afrikanın hemen tümü, bütün Arap ülkeleri, Hint, Ortaasya, Uzak Doğu müslümanları kendi yurtlarında yurtsuz, devletsiz, başsız, çaresiz ve aşağılanmış bir durumdadır. 30 milyon km². yi aşan İslam coğrafyasında işgali ve parçalanması planlanan Türkiye toprakları dışında İslamın haysiyet ve hürriyet teneffüs edebildiği alan kalmamıştır.

Mondros hükümlerine göre İmparatorluk ordularımız terhis edilip silahsızlandırılır, ülkenin stratejik noktaları işgal güçlerince denetime alınır, muhtemel Türk direnci Yunan'ın, Rum'un, Ermeni'nin ve kaderlerini onlarla birleştiren gafil ve hain unsurların saldırıları ile kırılıp son kale de çökertilip teslim alınmak istenirken yaşanan durumun İslamın 1400 yıllık hayatında bu ölçüde bir tehlike ve perişanlık halini yaşamadığını hatırlamak gerekir. Durum 10 asır evvel Bizansın 9 asır evvel Haçlıların 8 asır evvel Moğolların saldırısının yarattığı durumdan daha ciddidir.

Karşılaşılan zaaf sadece siyasi vahdet eksikliği, teşkilat ve liderlik noksanı değildir. İslam hâkim medeniyet önünde iman esasları ile değil, medeniyet planında, yenik düşmüştür. Geçmiş yüzyıllarda hasımlarından üstün olan ve siyasi askeri mağlubiyetlerini tamir ve telafi edebilen İslam dünyası hal içinde medeniyetini ihya edememenin yenilememenin çaresizliği içindedir.

Mânevi ve maddi perişanlığı iç içedir.

Savaş alanın da artık İslam dünyası değil, kırıla kırıla, vuruşa döğüşe tükenmeğe yüz tutmuş, yaralı bitik Türkiye ve bir avuç Türk vardır.

Makamı hilafet dahi düşman donanmasının işgali altındadır. Bu donanmanın topları esaret mevkiindeki Hilafet ve Saltanat sarayına çevrili bulunmaktadır. Türkiye'nin bu durumda cihan galibi güçlere karşı İslam adına meydan okumasının bu güçleri açıkça bir Hilal - Salip savaşına davet etmesinin cinnet ve intihar anlamını taşıyacağı kesindir. Böyle bir tavır, emperyalist politikaları kendi halklarınca özellikle çalışan ve sınıflarınca kabul edilmeyen ve aralarında da çeşitli ihtilâflar bulunan İşgalci müdahaleci Batılı güçleri hıristiyan taassubu ile birleşmeğe ve kendi kamu oylarını da soygun ve saldırı politikalarına destekçi kılmağa götürebilecektir.

Türkiye savaşını hâkim medeniyete, bu medeniyete mensup milletlere, bu milletlerin inandığı dine karşı değil, bu milletlerin kendi halklarını da sömüren kapitalist - emperyalist talancı savaşçı hükümetlerine karşı verdiğini, meşru savunma durumunda bulunduğunu, başka

milletler üzerinde egemenlik iddiası taşımadığını vurgulamak zorundadır. Bir Müslüman - Hıristiyan, Doğu - Batı çatışmasının ucu olarak ileri mevzii olarak görünmek kendi halklarının desteğini teminde zorluk çeken Kapitalist - Emperyalist işgalci güçleri Türkiye'ye karşı yeni haçlı ordular teşkil etme imkân ve fırsatına eriştirecektir. Ne İslam dünyasının tümü ne de Türkiye değil bütün Hıristiyan alemiyle kıyasıya çatışma galip milletlerden herhangi birinin bütün halkıyla bütünleşecek topyekûn savaş ve saldırısına karşı verilecek bir savaşı geçmişte olduğu gibi nesiller boyu karşılama gücünde değildir.

İslam adına meydan okuyuşun hâkim medeniyet güçleri safında bulunan, ancak, rejim değişikliği sebebiyle karşıt bir tavır alan diğer bir dünya gücü Komünist Rusyayı; Sovyetleri kuşkuya ve Türkiye'ye karşı hasmane bir tavra sürükleyeceği de açıktır.

Bu sebeple Türkiye Türklüğü İslamın son kalesi olan kutsal yurdunu istiklal savaşının tarif ettiği mefkure ile savunurken olayı bir din kavgası olarak değil, vatan kavgası olarak tarife itina eder.

İşgalci güçlerin Kemalistler hıristiyanları kesiyor şeklindeki klasik yaygara ve karalamalarına Anadolu hıristiyanları adına Keskin metropoliti yüzlerce rahiple birlikte Yunanistanı ve Patrikhaneyi'de suçlayarak cevap verir. Anadoludaki kavga din kavgası değil, vatan kavgasıdır. Kemalistler, Ankara hükümeti hıristiyanları değil Türkiye'ye hiyanet eden hıristiyan, müslüman ayırım yapmaksızın sadakatten hiyanete sapan herkesi haklı olarak cezalandırmaktadır.

Ankara hükümetinin temsilcileri Papayı dahi Yunan istilâ ve zulmünü kinayan bir üslûpla konuşurmayı başarırlar. Türk hükümeti bizat sahip olmadığı kanalları kullanarak İngiliz, Fransız, İtalyan hükümetlerinin emperyalist programlarına karşı işçi sendikalarını çalışan sınıfları direnişe sevk etmek ister.

Türkiye'nin Kurtuluş Savaşındaki politik stratejisi içte birliği sağlamak dışta Emperyalist güçlerin birliğini çözmek, Cihan Harbinin getirdiği kayıp ve acılarla halkları savaştan usanmış Emperyalist hükümetlere Türkiye'nin mukavemetini kırmak ve bağımsızlığına son vermek için hali hazır şartlar içinde tahsis edebildikleri gücün bu işe yetmeyeceğini fiilen isbat etmek, bağımsızlığına dokunulmayan Türkiye'nin kendilerine karşı tehditkâr bir tavır ve politika izlemeyeceğine inandırmaktır.

Ermeni saldırısının kırılması ve Ermenistan komplosunun tasfiyesi, Pontus çibanının değilip temizlenmesi, gafil işbirlikçi unsurların isyanlarının bastırılması, itilâfçı işgal ve kontrol güçlerinin geri çekilmeye zorlanması ve nihayet Yunan Ordusunun imhası ile Türkiye yaşama

gücünde olduğunu isbat etmiştir. Zafer mucizevi değerdedir. Ancak, yeni Türkiye'nin gerçek zaferi savaşı değil, barışı kazanabilmiş olmasıdır.

Türkiye'nin savaş süresindeki ve savaştan sonraki tutumu Emperyalist güçlerin münferiden veya müttefikan yeni bir savaş açmalarını ve rövanş istemelerini, intikamcı yeni bir sefere girişmelerini önleyecektir.

Türkiye büyük zaferiyle savaştığı alemin mensup olduğu medeniyeti değil, bu medeniyete mensup Emperyalist hükümetlerin o andaki politik kombinezonlarını ve bu tertiplerini uygulamak için kullandıkları kiralık bir orduyu yenmiştir. Türkiye rövanşa hazır değildir. Yeni çatışmalardan ve emsalsiz parlaklıktaki zaferinin de yarattığı yeni husumetlerden korunması, özellikle bu neticenin bin yıllık yakın geçmişinin Avrupalı vicdanında ve şuur altında yarattığı kinlerle birleştirilmesini önlemesi gerekir.

Anadolunun fâtihi ve Türkiye Devletinin ilk devlet reisi Gazi Süleyman gibi, Osmanlı İmparatorluk müessisi Gazi Osman gibi, Mustafa Kemal'de Gazi ünvanı ile pek haklı olarak onurlandırılır.

Zaferin batı dünyasında Hıristiyan aleminde yarattığı hassasiyetleri gören Mustafa Kemal'in kısa bir süre sonra bu ünvanı kullanmaktan kaçındığı görülür.

Türkiye barışa muhtaçtır. Başında halifenin yani doktrinel hukuka göre bütün yeryüzü müslümanlarının yegane meşru devlet reisi sıfatını taşıyan bir şahsı bulunduran Türkiye'nin müslüman tebaaya sahip bütün devletlerle, yani hemen tüm dünya ile ilan edilmemiş bir savaş halinde bulunacağı açıktır.

Bu müesseseyi ipkada ısrar Türkiye'ye emperyalist Hıristiyan Batı ile olduğu kadar Batının can düşmanı Komünist Rusya ile de ihtilâfa sokacak ve bu iki gücün Türkiye'ye karşı ortaklaşa hasım tavır almasına yol açacaktır.

Mustafa Kemal ve arkadaşları Yeni Türk Devletinin Cumhuriyetin müesseselerinin karşılaştıkları durum, Selçuklunun, Osmanlının görev yüklendiği durumdan çok farklıdır.

Niğbolu galibi ve kahramanı Yıldırım Bayazıt birleşik Haçlı ordusunu imha ettikten sonra huzuruna getirilen Batılı güçlerin en seçkin muhariplerini temsil eden prens, baron, kont payesindeki şövalyelere hürriyetlerini iade ederken bu kişilerin teşekkür makamında 'Size karşı bir daha silah çekmeyeceğiz' sözü vermeleri üzerine tebessüm ederek, hürriyetiniz gibi bu sözünü de size iade ediyorum. Gidin tekrar silahlanarak gelin bana yeni zafer ve yeni ün kazanmak imkânını verin' der.

Bursa'da bu kişilerin izlediği bir av törenine 6000 zagarcı, 7000 doğancı katılır. Av köpeklerinin ve ehlileştirilen parsların üzerleri canfes çuha örtüler ve tasmaları mücevherlerle süslenmiştir. Şövalyeler sadece Osmanlının Niğbolu'da denedikleri cesaretine ve kılıçlarının gücü ile değil servet ve kudreti ile de şaşkına dönerler.

Sakarya ve Dumlupınar galipleri İstanbul üzerine yürürken böyle bir meydan okuma imkânı verecek işgalci güçleri rövanşa çağırarak şartlara sahip olmaktan uzak bulunmaktadırlar. Hazin, ama gerçektir: İstanbul'u galip Türk ordusu adına teslim alacak tören kıtasını, bir alayı giydirebilecek miktarda yamalıksız yeni elbise ve fotin bulunamaz.

Yeni Türkiye'nin baş emelinin iç ve dış barışı korumak olması ve bunun için bazı fedakârlıklara katlanması sebepsiz değildir.

Yeni Türkiye'nin Lâik bir devlet oluşu, islâmi iman ve itikadı red etme, bir başka din ve mezhep arama ihtiyaç ve ihtiyâkının sonucu değil, zaferle elde edilen sonuçları, barışı koruma ve sürdürme istediğinin politik, psikolojik, askeri zaruretlerin sonucudur.

İmparatorluğun tasfiyesi ile milli devletin kuruluşu, milletin kendi hayatının düzenlemesini bizzat eline alışı, egemenliğin kayıtsız şartsız millete geçişi, milletin hayat ve varlığı ile yönetimi ile ilgili kanun ve kararları hiçbir şahıs, zümre ve sınıfa bırakmaksızın ve imtiyaz tanımaksızın bizzat almak, bunun için temsilcilerini görevlendirmek hukuk ve rüşüne sahip kabul edilmesi ile milli lâik devlet doğmuştur.

Devletin lâik yönetimi öncelikle milletin yasa yapabilme iktidarını ifade eder, egemenliğin millete ait oluşunu ifade eder.

Millete kendi hayat ve devletiyle ilgili yasa yapabilme iktidarının din, vicdan ibadet, inanç hürriyeti aleyhinde bir tavır veya islam düşmanlığı şeklinde yorumlanması ve uygulanması hata olur.